

Locuitorii regiunii transnistrene trebuie să se bucure în egală măsură de garanțiile CEDO

O societate fără organizații neguvernamentale libere, fără surse media independente și fără apărători ai drepturilor omului este o societate slabă, controlată prin numeroase abuzuri și crime. Este declarația directorului executiv al Asociației Promo-LEX, Ion Manole, făcută în cadrul unei conferințe internaționale la subiectul îndeplinirii hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului în cauzele privind regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Ion Manole și-a exprimat încrederea în capacitatea comunității internaționale de a rezolva lucrurile complicate fără a renunța la valorile democratice, obținute atât de greu, transmite IPN.

Potrivit directorului Promo-LEX, organizație care a organizat conferința în colaborare cu autoritățile naționale și Consiliul Europei, regiunea transnistreană nu este proprietatea privată a grupului de persoane care o controlează. Respectiv, accesul liber în teritoriu trebuie garantat imediat și necondiționat. Oamenii care locuiesc în astfel de teritorii trebuie să se bucure în egală măsură de garanțiile Convenției Europene pentru Drepturile Omului pentru că drepturile omului nu pot fi negociate, ci respectate. În schimb, negocierile politice trebuie să continue, incluzând abordarea drepturilor omului, pentru a oferi garanții minime de respectare a lor.

Alexandru Tănase, ministru al justiției, s-a referit la cele mai importante hotărâri ale CtEDO pe regiunea transnistreană. În calitate sa de avocat în 2004 pe cauza Ilașcu și alții v.

Republica Moldova, dar și de ex-președinte al Curții Constituționale a Republicii Moldova, Tănase a declarat că această hotărâre CtEDO a stat la baza hotărârii privind neutralitatea Republicii Moldova, pronunțată de instanța constituțională, în mai 2017. Aceste hotărâri luate împreună constituie „instrumente inestimabile pentru a determina Federația Rusă să-și retragă trupele de ocupație de pe teritoriul Republicii Moldova”. Potrivit ministrului, Republica Moldova nu va accepta niciodată un model de reglementare a crizei transnistrene care nu ar fi bazat pe prevederile Constituției. Poporul Republicii Moldova va respinge orice model care ar presupune așa-numita „transnistrizare” a Republicii Moldova.

În viziunea directorului general al Direcției generale drepturile omului și statul de drept a Consiliului Europei, Christos Giakoumopoulos, pacea și justiția în Europa sunt obținute prin eforturi constante, în vederea promovării valorilor comune în rândul statelor membre – respectarea democrației, preeminenței dreptului și drepturile omului. Convenția Europeană a Drepturilor Omului a fost adoptată pentru ca să asigure o garanție colectivă în sensul respectării minime a acestor valori. În opinia sa, problema transnistreană nu este una completamente excepțională și nu se află în afara garanțiilor prevăzute de Convenție. Potrivit oficialului, în deciziile CtEDO, Rusia a fost declarată internațional responsabilă în multe cauze de încălcarea drepturilor cetățenilor din regiune.

În intervenția sa, Corina Călugăru, reprezentantul permanent al Republicii Moldova la Consiliul Europei a declarat că funcționalitatea mecanismelor de protecție a drepturilor omului depinde de implicarea statelor membre ale Consiliului Europei. Însă, rolul CtEDO nu trebuie subestimat, deoarece prin deciziile sale oferă lecții importante pentru îmbunătățirea drepturilor omului.

Directorul programului Drepturile Omului al Asociației Promo-

LEX, Alexandru Postica, s-a referit la necesitatea asigurării continuității în vederea apărării drepturilor cetățenilor Republicii Moldova din stânga Nistrului. „Nu există scuze pentru a face mai puțin, dimpotrivă, trebuie depuse eforturi în continuare, nu doar la nivel teoretic, dar și practic. Continuitatea este cheia pentru asigurarea preeminenței dreptului în regiunea transnistreană, ceea ce constituie o responsabilitate generală”, a menționat Alexandru Postica.

Opt dosare pe regiunea transnistreană au fost câștigate de avocații Promo-LEX la CtEDO din totalul celor 48 câștigate la Curtea Europeană. Promo-LEX reprezintă 101 cauze în fața CtEDO, iar 64 dintre ele sunt cu privire la violarea drepturilor omului din regiunea transnistreană (35 cauze vizează Republica Moldova la general). „Persoanele ale căror drepturi au fost afectate în regiunea transnistreană sau de regimul din regiune nu au posibilitatea de a-și apăra drepturile și libertățile fundamentale, deoarece nimeni nu monitorizează situația drepturilor omului din această regiune și nu există mecanisme eficiente de protecție a drepturilor omului. Prin urmare, niciunul dintre cei care încalcă drepturile omului nu este tras la răspundere,” a menționat Nicoleta Hriplivîi, avocată Promo-LEX.

În concluzie, participanții la conferință au remarcat că executarea hotărârilor CtEDO în cauzele privind regiunea transnistreană implică și problema dublei jurisdicții, care nu poate fi trecută cu vederea. Lipsa societății civile independente cu acces în regiune este un alt impediment pentru monitorizarea situației de pe malul stâng al Nistrului. Prin urmare, autoritățile constituționale de la Chișinău ar trebui să ia toate măsurile pentru ca grupurile de inițiativă să aibă acces în regiune, astfel încât informația privind situația din regiune să fie pusă la dispoziția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei și organizațiilor internaționale.

Evenimentul a fost organizat de asociația Promo-LEX în colaborare cu Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor

Externe și Integrării Europene, Biroul politici de reintegrare, cu susținerea financiară acordată de National Endowment for Democracy și Fundația pentru o Societate Deschisă din Budapesta.